

การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กด้วยระบบประกันคุณภาพภายใน

The Small School Development With Internal Quality Assurance System

ดร.บุญเลิศ วีระพรกานต์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก 3) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบ การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ประชากรเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 140 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน ครูที่เป็นหัวหน้างานหรือที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบวิเคราะห้เอกสาร แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เอกสาร

ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านสภาพการดำเนินงานโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) และ สภาพปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$) และปัญหา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (3.71) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด (3.50) และจากการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์เอกสารพบว่า การดำเนินการไม่เป็นระบบ ไม่สอดคล้องกัน และบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการน้อย 2)การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า การบูรณาการระหว่างหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับภารกิจตามกฎหมายของสถานศึกษาทั้ง 4 งานโดยจัดทำเป็นคู่มือในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สถานศึกษาก็สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ 3) การประเมินผลการใช้รูปแบบ การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กพบว่า สถานศึกษาที่ใช้รูปแบบสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบและผ่านการประเมิน ซึ่งผู้ใช้รูปแบบ และผู้ประเมินรูปแบบได้สรุปผลการประเมินสอดคล้องกันว่า สามารถรูปแบบดังกล่าวในการดำเนินการได้ดี

*

Abstract

This research's objective is as followed: 1) To study the current conditions and problems of quality standard within small schools institution. 2) To develop a model of quality assurance within small schools institutions 3) To evaluate the model of quality assurance within small schools institution.

The results had shown that the annual report of quality assurance within the facilities have the highest average of 3.71, quality assurance according to the standard of education institution 3.65 which is considered high, and creating a standard for educational institution's average is lowest at 3.50. In regard to administrative problems, in the category of developing continuous educational standard the average is highest with 2.57, in the category of following the developmental model of educational institution is rank high at 2.56, and in the category of arrangement of institutions meeting the standard of educational institution is lowest at 2.39.

From examining related documents and interviews with directors of various institutions, it is found that teachers whom responsible for internal quality assurance did not properly followed the protocol; the protocols were ignored, and dissociated. In order to develop a model for quality assurance within educational institution, first a manual for process of quality assurance within jurisdiction of small school was developed. This was done by using the standard of quality assurance and utilized to match the scope of 4 legal entities of the school, and enactment of school structure and lesson plans to match internal quality assurance.

This manual will be effective for internal quality assurance in small school institution because the evaluation of the model and the development of the model had passed evaluation by group discussion, and formal evaluation. The final result is efficient and effective.

บทนำ

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 - 2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มี

ส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 จึงระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อ หรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นลำดับแรก ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลัก การมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ประกอบด้วยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผน

พัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากที่มีปัญหาในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายใน เนื่องจากเป็นระบบที่ไม่เอื้อต่อสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีบุคลากรน้อย นักเรียนน้อย เนื่องจากภาระงานมีมากในการดำเนินงาน จึงไม่สามารถจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และไม่ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ระดับดี และ ดีมาก ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กจะต้องเข้าไปช่วยเหลือหาแนวทาง วิธีการต่างๆ เพื่อช่วยกันส่งเสริมให้โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านั้น มีศักยภาพในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กโดยตรง โดยเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นว่า ถ้าโรงเรียนขนาดเล็ก ทุกโรงเรียน ได้จัดระบบการประกันคุณภาพภายใน ที่ดีให้ครบตามภารกิจทั้ง 8 ขั้นตอน การดำเนินการ ก็น่าจะส่งผลให้การบริหารจัดการมีคุณภาพ และผ่านการประเมินได้ไม่ยาก เพราะฉะนั้น รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักการประกันคุณภาพภายใน จะเป็นรูปแบบการพัฒนาคุณภาพ

การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ตรงเป้าหมายทั้งด้านคุณภาพการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การนิเทศติดตาม ที่ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเป็นไปตามมาตรฐานได้

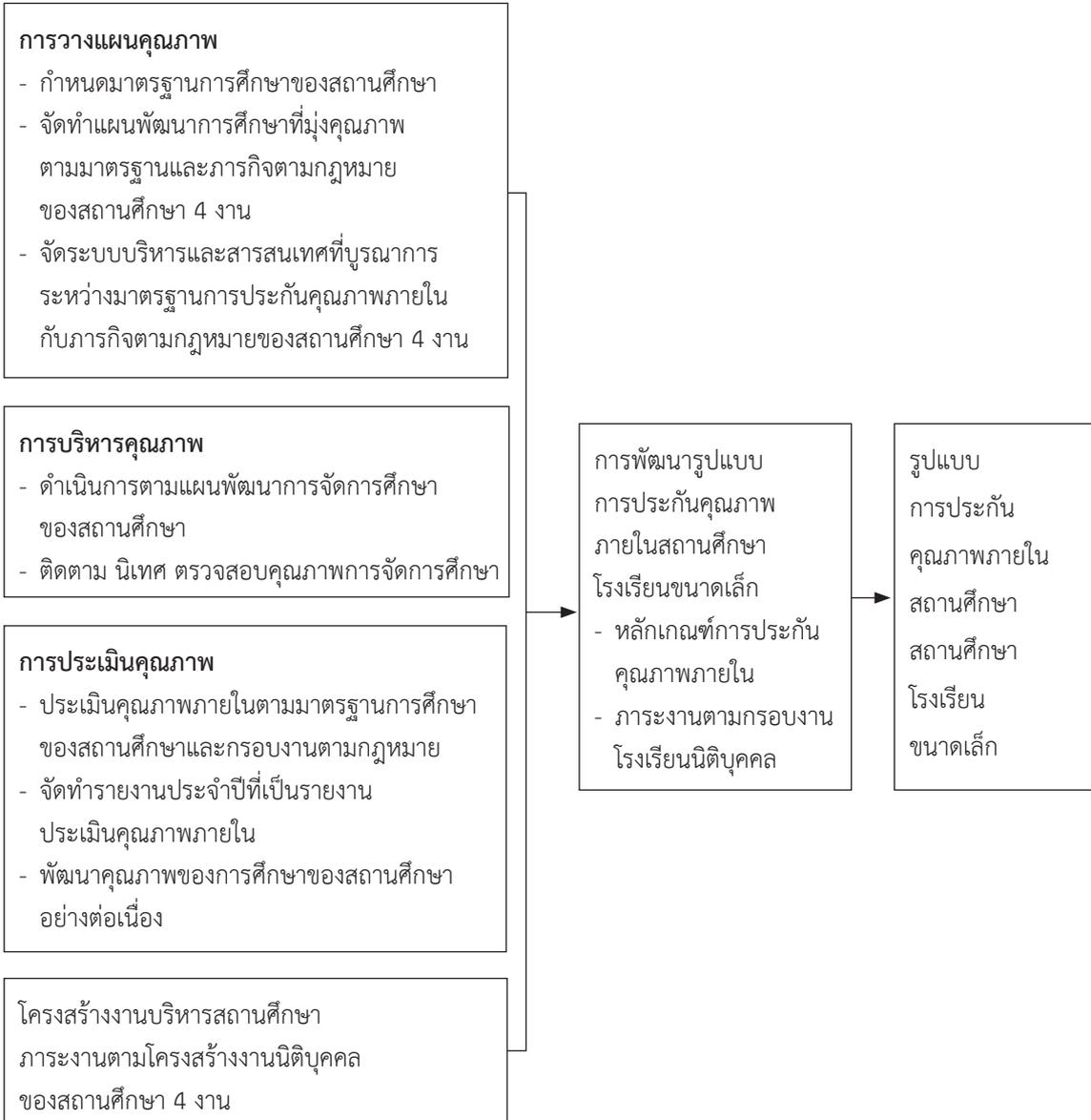
ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในสังกัด จำนวน 32,879 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 10,877 โรงเรียน (ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนของ สพฐ.) กระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ การดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวมีปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น การขาดแคลนครู สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูไม่ครบชั้นเรียนงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค การบริหารจัดการ ประกอบกับครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่ยากจน ไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานของตนได้ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาต่ำ และนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างต่ำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, 7) และจากการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่างๆ ที่สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบที่สอง พ.ศ. 2549 - 2553 ซึ่งได้กำหนดไว้ว่าจะต้องประเมินสถานศึกษาทุกโรงเรียน ซึ่งผลการประเมินพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 300 คน ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนของ สมศ.) ที่ผ่านการประเมินจำนวน 22,866 โรงเรียน ในจำนวนนี้มีจำนวนโรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา จำนวน 491 โรงเรียนที่ผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุง และจำนวน 7,528 โรงเรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่ง

สถานศึกษาที่ได้ผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงและระดับพอใช้ดังกล่าว ถือว่าไม่ผ่านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและเมื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าข้อมูลสอดคล้องกัน กล่าวคือนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้น และในทุกพื้นที่มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และยังมีนักเรียนในสัดส่วนที่ต้องปรับปรุงสูงกว่าในทุกช่วงชั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) โดยเฉพาะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 145 โรงเรียนและเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา จำนวน 70 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 : 10) และผลการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 2 ได้รับการประเมิน จำนวน 55 โรงเรียนอยู่ในระดับพอใช้ และปรับปรุง ถึงจำนวน 25 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4) คิดเป็นร้อยละ 49.09 ซึ่งเป็นจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของโรงเรียนที่ได้รับการประเมินจากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยในเรื่องดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก
3. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบ การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ กำหนดกรอบการวิจัย โดยใช้แนวคิด หลักการ หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา และภารกิจงานตามกฎหมาย ของสถานศึกษาทั้ง 4 งานตามกรอบงานโรงเรียน นิติบุคคล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โดยดำเนินการดังนี้ คือ

1.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน โดยศึกษา ตำรา เอกสาร ระเบียบ กระบวนการขั้นตอน แนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา

1.2 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงาน และการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยศึกษาจากรายงานการพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษา (SAR) รายงานการประเมิน ของ สมศ. แผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติงาน ประจำปี

1.3 สํารวจสภาพและปัญหาการบริหารงาน และการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม แบบประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ทศึกษาภารกิจ ตามกฎหมายของสถานศึกษาทั้ง 4 งาน โดยการ ศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับภารกิจงานตามแนวทาง โรงเรียนนิติบุคคล

ขั้นตอนที่ 2 ร่างรูปแบบ การพัฒนารูปแบบการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยดำเนินการดังนี้

2.1 นำผลการศึกษาสภาพและปัญหา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์ เพื่อจัดทำร่างรูปแบบ

2.2 บูรณาการระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษากับภารกิจงานตามกฎหมายของสถาน ศึกษา โดยจัดรูปแบบการปฏิบัติงานให้สัมพันธ์ สอดคล้องกัน

2.3 ได้ร่างรูปแบบการพัฒนา การประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 นำร่างรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความถูกต้อง เหมาะสม โดยใช้ผู้ เชี่ยวชาญ 12 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหาร การศึกษา จำนวน 4 คน อาจารย์ระดับอุดมศึกษา

จำนวน 4 คน ศึกษา นิเทศก์ 2 คน บุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน

3.2 ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบตามข้อเสนอแนะ ของผู้เชี่ยวชาญ

3.3 นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน เลือกรูปแบบเจาะจง โดยมีโรงเรียนที่ผ่าน และไม่ผ่านการประเมิน อย่างละ 5 โรงเรียน

3.4 ปรับปรุงรูปแบบ จากที่ค้นพบในการ นำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 4 การใช้รูปแบบและการประเมินผล การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถาน ศึกษา โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 นำรูปแบบไปใช้จริงกับสถานศึกษา เป้าหมาย

4.2 ประเมินผลการใช้รูปแบบ โดยการ สทนากลุ่มกับผู้ใช้รูปแบบ

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลและรายงานการใช้รูปแบบ

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพและปัญหาการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก จาก การศึกษาเอกสารต่างๆ และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง พบว่า สภาพและปัญหา คือ การดำเนินการที่ไม่ได้ วางแผนอย่างเป็นระบบ และขาดการทำงานอย่าง มีส่วนร่วมของบุคลากร และการดำเนินการระบบ ประกันคุณภาพภายในไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานทั้ง 8 ขั้นตอนไม่สอดคล้องกันทำแบบ แยกส่วนต่อกันจึงเป็นสาเหตุให้การดำเนินการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของมาตรฐานและ ตัวบ่งชี้

สำหรับการศึกษาสภาพและปัญหา โดยการใช้แบบสอบถาม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 52 คน ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำนวน 69 คน เมื่อพิจารณารายด้าน สภาพการดำเนินงาน พบว่า การทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (3.71) และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด (3.50) ด้านปัญหาการดำเนินงานพบว่า การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (2.57) และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (2.39)

สรุปผลการศึกษาสภาพและปัญหา โดยการศึกษาเอกสารต่างๆ สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง และใช้แบบสอบถาม พบว่า การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยที่มากที่สุดและการกำหนดมาตรฐานมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและการดำเนินงานเกี่ยวกับเอกสารและระบบไม่เป็นไปตามขั้นตอน และขาดการมีส่วนร่วม จึงส่งผลให้ไม่ผ่านการประเมิน

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยได้นำผลจากการศึกษาสภาพและปัญหา มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ โดยใช้หลักการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และวิธีการ 8 ขั้นตอนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาบูรณาการกับภาระงานตามกรอบโรงเรียนนิติบุคคล โดย นำมาตรฐานมาวิเคราะห์ให้สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามกรอบงาน 4 งานของโรงเรียน

เพื่อให้โรงเรียนสามารถทำงานได้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตลอดจนวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานตามโครงสร้างงานโรงเรียนและการเรียนการสอน กับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยพัฒนาเป็นคู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

3. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบ การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ โดยใช้เครื่องมือการประเมินผลการใช้รูปแบบที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ และร่วมกับการสนทนากลุ่มกับโรงเรียนผู้ใช้รูปแบบ ซึ่งจากการดำเนินการดังกล่าว เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือในการใช้รูปแบบที่กำหนดขึ้น คือ รูปแบบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งจัดทำเป็นคู่มือการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานกรวิจัยของ เก็จกนก เอื้อวงศ์ : 2547 ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพบว่า มีหลายปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงควรมีคู่มือดำเนินการให้สอดคล้องกับขนาดของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพจิตร ปานช้อยงาม : 2547 ที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งพบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาวิจัยถึงการมีส่วนร่วมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยศึกษาถึงลงไปในส่วนของการเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายนอก

2. ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน

บรรณานุกรม

- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4,สำนักงาน. (2554). **สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4.**กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4, สำนักงาน. (2554). **รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554.**กลุ่มนโยบายและแผน.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
- เขตพื้นที่ศึกษานครสวรรค์ เขต 3, สำนักงาน.(2550). **รายงานการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก.**กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2545). **การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา.**พิมพ์ครั้งที่ 3 .กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2553). **แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.**กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน. (2551).**แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ปี 2551 - 2553.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,สำนักงาน. (2549). **แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิเทศก์ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- เจียร ทองนุ่น. (2553). **รูปแบบการบริหารเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง.** ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิตการศึกษ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น.บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- เดือนใจ รักษาพงศ์. (2551). **การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.**ดุษฎีนิพนธ์ ดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

- รัตน์ บัวสนธ์. (2556). **การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา**. พิษณุโลก : สำนักพิมพ์บัวกราฟฟิค เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2547). **การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการบริหารการศึกษา**. นนทบุรี : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, สำลี ทองธิว. (2553). **การวิจัยทางการศึกษาหลักและวิธีการสำหรับนักวิจัย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศึกษาศาสตร์, กระทรวง. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- ศึกษาศาสตร์, กระทรวง. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). **ทฤษฎีการประเมิน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์. (2555). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2555) **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- องอาจ นัยพัฒน์.(2551).**การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Burrill, CW. & Ledolter, J .(1999). **Achieving quality through continual improvement**. New York : John - Wiley and Sons
- Goetsch, D.L & Davis, S.(1994). **Introduction to total Quality : Quality productivity Competitiveness**. New York : Mcmillan
- Juran, J.M., & Gryna, FM. (1993). **Quality Planning and analysis (3 ed.)** Singapore : MC Graw - Hill Book
- Kaewdang , R (1999). **Quality and relevance of education for the future in Secondary Education and youth of crossroads**. Bangkok: UNESCO
- Nicholl,J. (1993,December). **Customer value in four steps** TQM Magazine.5.
- Sallis, Edward. (1993). **Total Quality Management in education**. London : KoganPage Education Management
- Whatmough,R. (1994). **The listening school : Sixth formers and staff as customers of each other in C. Parson (ed). Quality improvement in education : Case studies in schools, colleges and universities**. London : David Fulton.